

Iren Nigg

Maga szavasítja helyeit az ember

(Részletek)

Sütemény. Szívem pajtásom, jelem. Menjünk tovább, elmentünk. El, az istenhozzád-fa mellett, reggel, egy tölgy volt az, és este. Pompázatos kertek mellett.

Szívem pajtásom.

Funkiák, fuksziák, negyedik napok, az ajtóbéléstestek nőttek a házunkon. Kék lett minden, könnyű. Most a kertek októberesek, az ezer év lejárt, olykor-olykor üdvözlöm a tölgyet.

Szívem pajtásom ugrándozik! jeleket lát. Harmatot, vándormadarakat, makkokat.

És inni! az itatónál, vizet! Forrásvizet, vizet! Lágy vizet, vizet! Vízet! Az ég meresztli a szemét, mért nem hunyorog? A vándormadarak gyakorlatoznak, jóllehet gyakorlottak, talán játék ez csupán? És mért nem álmodom emberekkel?

Októberesedni akarok, fa lenni akarok, sok süteményt enni akarok, vidámságsüteményt, nyugalomsüteményt, és életkenyeret, szabadságlevest, boldogságretket, mindent. Ég lenni akarok, nap lenni akarok, szívem pajtásom, víz lenni akarok, föld lenni akarok. Egy kismacskával álmodtam a nyáron, ott tobzódott mindenütt a házban, vadul izgatott szemekkel, nagyon nevettem. Reggel a hajamba ugorva ébresztett, és borzasztóan csiklandott a fülemben a dorombolása. Most már nincs szükségem kismacskára, hisz álmodtam egyet.

Élni akarok. Ezt elmondom a virágembereknek és elmondom a faembereknek, elmondom az utcai lámpaembereknek és a békaembereknek. És elsuttogom a kőnek, és elduruzsolom a szélnek. Csendes a házunk. A szürke bunda rákúszik az égre, ami aztán újból előkukucskál. Elmondom az egész háznak! és vizet adok a páfrányoknak. Aztán lenyugszom.

Szívem pajtásom jeleket ad, és hogy vibrál a tenger, és hogy októberesedik a gyermek!

Hány ina van az embernek?

Kék az erdő, zöld a tenger.

Hol van a pajtásom? Vajon gondol rám? Mi a neve, mi az ő neve?

Belekóstolok a harmatba. A mókust viszontlátom majd, a szívem pajtásom nevet. Ötödik napok, őszirózs napok, süteménynapok, süteménynapok!

A vándormadarak ugrándoznak és süvitenek, gyakorolják a nagy repülést, játék az csupán, bizonyára. [...]

Bőség. A páfrány megsarkantyúzza magát, kigöngyölődik saját magából, csiklandoz. Megszomjazom tőle, igen-csak megéhezem.

A földimogyoróhéjak kicsi öbleiben világos színű föld lapul, netán Amerikából? Mintha fonva, szöve lennének ezek a nyolcasok, könnyű őket feltörni, ott, ahol a csőrük van. A másik végük egy csillag, tizenkét pályát húz

maga után. És odabent mindig kettésével vannak a tálacskák, amelyek maguk is kétosztatúak, s az egyik felük a Mikulás. Finom gyöngyházfészkekben vékony hártáival álcázva nyugszik a két mogyorócska. Ezekbe a fészkekbe írni lehet, befogadják a tintát. Egy ilyen nyolcashajócska bejárhatná az emberrel az összes vizet, ringatózás közben még álmodni is lehetne. Miféle vihar? kérdezné később az ember, miféle szerencsétlenség? Ha lenne két-három szava az embernek, írhatna egy földimogyoró-levélkét, ehetne egy egész halom mogyorót.

A páfrány csendes, vizet adok neki, én is iszom. Odakint a főn mindenel játszadozik, ami csak játszható, engem csiklandoz, egyre közelebb jön a világgal. Kinyitom a verandaajtót, hallani akarom.

A gyermek megmutatta a bőrrömmön a csillagokat, a legközelebbiről a kezemen fénylenek, az egész testen milliósázmra lehetnek ilyen csillagok. Hol bujkál a hold? És a nap süt, nem zavartatva magát? Bárcsak kergetné meg a főn az eget!

Úgy érzem, mintha egy váróteremben lennék, nagy és világos váróteremben, a várakozás izgalmas. Itt egy szél, ott egy mosoly, hazaviszek egy követ az erdőből, hallom szorgoskodni a fakopáncsot. Lám, hogy tudnak mosolyogni az emberek! Hogy vannak ujjai, szempilláik, és nyelveken szólnak!

Mikor lesz újra mennybolt? Hogy érezni tudnak, kulcsszavaik vannak!

Késztetést érzek az érintésre, a dolgok megértésére – a páfrány egy

kettes forrás, a rózsza egy arc, a legtitokzatosabb pedig a víz, kulcsszó lenne? Húvösen és lágyan csordul le a torkon. Vajon a földimogyoró-nyolcasok kapcsolatban vannak a kettes forrással?

A rózsát meg lehet simogatni, az orrával bökdösheti az ember, a közelébe léphet, csak nem szabad, hogy féljen a vágyakozástól. Ki a forrás?

Várok a hátgerincmondatra, már most nagyon örülök.

Tudok itt egy nyílegyenes hátgerincet, annak nincs vége a tarkónál, az egyszerűen továbbmegy! Micsoda mondat! Azután meg a tarkómondat! ahogy az a kéz végigsimít a tarkón. Mikor lesz újra orca, talán majd a mennybolttal jön?

Egy zebra kicsi kavics képében van nálam, októberben találtam, nemrég halacskaként láttam úszkálni az akváriumban. Ott úszik a kavicsom, gondoltam, a zebra tud úszni. Kérdezni fogom a forrás felől. Talán majd akkor hallom a választ, ha az a levegőből jön, talán majd ki kell várnom, míg repülni nem látom a kavicsot? Ránézek a páfrányra, vizet adok neki. És hirtelen a vízmondatot gondolom! Ha sok vizet iszom, akkor ott a forrás! ennyire egyszerű az egész.

Nedves a torkom, ránézek a páfrányra. Hogyan lehet a legtisztább dolog titok? Orcára és mennyboltra gondolok, s arra, ahogyan a víz mosolyogna! [...]

Szalai Lajos fordításai

Az 1955-ben Liechtensteinben született szerzőnő ezzel a prózakötetével 2011-ben elnyerte az EU irodalmi díját. A szövegeken tetten érhető, hogy Iren Nigg mekkora örömet leli a szójelentésekkel, nyelvtani struktúrákkal, nyelvi dallamokkal és ritmusokkal való fantáziadús játszadozásban.